พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

กรมชลประทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์

ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

สารอธิบดีกรมชลประทาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำพุทธศักราช ๒๕๖๕ ให้กรมชลประทานน้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง จังหวัดนนทบุรี ในวันอาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

กรมชลประทาน สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และจะมุ่งมั่นจรรโลงพระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคงสืบไป และขอขอบคุณชาวชลประทานและพุทธศาสนิกชนผู้มีใจบุญกุศล ที่พร้อมเพรียงกันร่วมกุศลด้วยการบริจาคจตุปัจจัยสมทบองค์พระกฐินพระราชทาน ขออานิสงส์แห่งความตั้งใจในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานจงน้อมนำความสุขความเจริญ ในชีวิตมาสู่ท่านผู้ประพฤติธรรมทั้งหลายด้วยเทอญ

(นายประพิศ จันทร์มา)
อธิบดีกรมชลประทาน

ภาพโดยอธิปพร สุทธิพันธ์

พระประธานในพระอุโบสถ วัดชลประทานรังสฤษดิ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบุญกฐิน จากเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์	
สายธารแห่งบุญกฐิน ปี ๒๕๖๕	๑
กฐิน	
ความหมาย	๓
ประวัติความเป็นมาของการทอดกฐิน	๖
พระกฐินพระราชทาน	๑๑
การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกรมชลประทาน	๑๕
กำหนดการพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๕	๑๗
ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพระกฐินพระราชทาน	๑๙
การจัดโต๊ะหมู่ถวายราชสักการะ	๒๒
วัดชลประทานรังสฤษดิ์	๒๔
ความเป็นมา	๒๔
ลำดับเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์	๒๗
พระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์	๒๘
"สุคติสถาน" บ้านหลังสุดท้ายของผู้วายชนม์	๓๑
กรมชลประทาน	๓๓
รู้จักกรมชลประทาน	๓๓
๑๒๐ ปี กรมชลประทาน	๓๕
สรุปผลการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกรมชลประทาน	๓๙
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน	๔๓
คณะผู้จัดทำหนังสือ	๔๕

สายธารแห่งบุญกฐิน ปี ๒๕๖๕

พระพุทธศาสนาได้ให้วิถีชีวิตแก่ชาวพุทธ ยังความเจริญงอกงาม ทั้งส่วนตนและสังคม จนพี่น้องไทย ร่มเย็นเป็นสุขมาจนถึงทุกวันนี้

หนึ่งในความเป็นวิถีจนก่อให้เกิดเอกลักษณ์ ของคนไทยที่ได้สืบต่อ และรักษากันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยนั้น คือ บุญกฐิน มีอยู่ ๒ แบบ คือ

๑. กฐินหลวง ได้แก่ กฐินที่ทำพิธีทอดถวายแด่พระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษา ณ พระอารามหลวง ซึ่งมีอยู่ ๓ ประเภท คือ

๑.๑ กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานถวายด้วยพระองค์เอง หรือโปรดเกล้าให้ผู้แทนพระองค์

๑.๒ กฐินต้น เป็นกฐินส่วนพระองค์ เสด็จไปพระราชทานแก่วัดใดวัดหนึ่ง อาจเป็นวัดหลวงหรือวัดราษฎร์ก็ได้

๑.๓ กฐินพระราชทาน เป็นกฐินหลวงที่โปรดพระราชทานแก่หน่วยราชการ คฤหบดี พ่อค้า และประชาชนผู้กราบบังคมทูลขอพระราชทานผ้ากฐินนำไปทอดถวาย ณ พระอารามหลวงแห่งใดแห่งหนึ่ง

๒. กฐินราษฎร์ ได้แก่กฐินที่ราษฎรผู้มีจิตศรัทธา นำไปทอดถวาย ณ วัดราษฎร์ทั่วไป มีอยู่ ๒ ประเภท

๒.๑ มหากฐิน หรือกฐินสามัคคี เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจกันในชุมชน มีการบอกบุญจัดขบวนแห่กันใหญ่โต

๒.๒ จุลกฐิน คือกฐินที่ต้องทำให้แล้วเสร็จในเวลาเพียง ๑ วัน เริ่มตั้งแต่นำดอกฝ้ายมาทำเป็นเส้นใย และถักทอ มาย้อม เป็นต้น

วัดชลประทานรังสฤษดิ์ เป็นกฐินพระราชทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดพระราชทานผ้ากฐินให้กรมชลประทาน ท่านประพิศ จันทร์มา อธิบดีกรมชลประทาน อัญเชิญมาทอดถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาส

การทอดกฐิน เป็นการปฏิบัติตามพุทธประสงค์ ผ้ากฐินถวายพระภิกษุสงฆ์ เพื่อรักษา พระวินัย และอานิสงส์ที่พระภิกษุสงฆ์ได้รับ เมื่อออกพรรษา ส่วนบริวารกฐิน มีปัจจัย เป็นต้น คณะศรัทธาร่วมรักษาพระธรรม มีจิตเป็นสามัคคีธรรม ซึ่งมีท่านอธิบดี กรมชลประทาน ข้าราชการ พร้อมด้วยพุทธบริษัทวัดชลประทานรังสฤษดิ์ ร่วมใจ บริจาคเพื่อบูรณะและพัฒนาเขตสังฆานุภาพ (เขตกรรมฐานด้านท้ายวัด) เพื่อถวาย ความสะดวกแก่พระภิกษุ ได้พักเพื่อศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย อันสมควรแก่ สมณวิสัย

ขออนุโมทนาบุญกับทุกท่าน ที่ได้ร่วมบุญกฐินพระราชทาน นำโดยท่าน ประพิศ จันทร์มา อธิบดีกรมชลประทาน และทานบดีผู้ร่วมศรัทธาทั่วสารทิศ ร่วมเป็น พลังแห่งบุญถวายเป็นพระราชกุศล งานบุญกฐินพระราชทาน แด่พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกๆ พระองค์ และพี่น้องชาวพุทธ ตลอดกาล เป็นนิจเทอญ

(พระปัญญานันทมุนี)
เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์

กฐิน

ความหมาย

คำว่า **"กฐิน"** ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ คือ "ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์เฉพาะกฐินกาล" มีความหมายที่เกี่ยวข้องกันอยู่หลายความหมาย ดังนี้

กฐินที่เป็นชื่อของกรอบไม้ หมายถึง กรอบไม้แม่แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่า "สะดึง" เนื่องจากในครั้งพุทธกาลการทำจีวรให้มีรูปลักษณะตามที่กำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำกรอบไม้สำเร็จรูปไว้ พระภิกษุจึงต้องวัด ตัดและเย็บเอง โดยช่วยกันหลาย ๆ รูป และใช้ไม้สะดึงขึงผ้าเพื่อกะ ตัด เย็บ และเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำเป็นผ้านุ่งหรือผ้าห่ม หรือผ้าห่มซ้อนที่เรียกว่าจีวร เป็นส่วนรวมผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในภาษาไทยเรียก ผ้านุ่ง ว่า **"สบง"** ผ้าห่ม ว่า **"จีวร"** และผ้าห่มซ้อน ว่า **"สังฆาฏิ"**

การทำผ้าโดยอาศัยแม่แบบเช่นนี้ คือ ทาบผ้าลงไปกับแม่แบบแล้วตัด เย็บและย้อม ทำให้เสร็จ ในวันนั้นด้วยความสามัคคีของสงฆ์ เป็นการร่วมใจกันทำกิจที่เกิดขึ้น เมื่อทำเสร็จหรือพ้นกำหนดแล้ว แม่แบบหรือกฐินนั้นก็รื้อเก็บไว้ใช้ในการทำผ้าเช่นนั้นในปีต่อ ๆ ไป การรื้อแบบไม้นี้เรียกว่า **เดาะ** ฉะนั้น คำว่า **กฐินเดาะ** หรือ **เดาะกฐิน** จึงหมายถึงการรื้อไม้แม่แบบเพื่อเก็บไว้ใช้ในโอกาสหน้า

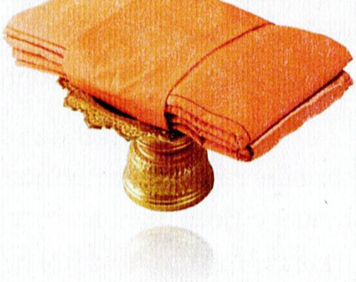

กฐินที่เป็นชื่อของผ้า หมายถึง ผ้าที่ถวายให้เป็นกฐินภายในกำหนดกาล ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๑๒ มีกำหนด ๑ เดือนภายหลังจากออกพรรษาแล้วจะทอดก่อนหรือภายหลังที่กำหนดนี้ไม่ได้ ผ้าที่จะถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่หรือผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าฟอกสะอาด หรือผ้าเก่า หรือผ้าบังสุกุล คือ ผ้าที่เขาทิ้งแล้ว และเป็นผ้าเปื้อนฝุ่นหรือผ้าตกตามร้านก็ได้ ผู้ถวายจะเป็นคฤหัสถ์ ก็ได้เป็นภิกษุหรือสามเณรก็ได้ ถวายแก่สงฆ์แล้วก็เป็นอันใช้ได้

กฐินที่เป็นชื่อของบุญกิริยา คือ การทำบุญ หมายถึง การถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์ ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้มีผ้านุ่งหรือ ผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด การทำบุญถวายกฐิน หรือที่เรียกว่า **ทอดกฐิน** คือทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำว่าถวายในท่ามกลางสงฆ์ เรียกได้ว่าเป็น กาลทาน การถวายผ้าก่อนหน้านั้น หรือหลังกาล (คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๑๒) ไม่เป็นกฐิน

กฐินที่เป็นชื่อสังฆกรรม หมายถึง กิจกรรมของสงฆ์ก็จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุสงฆ์รูปใดรูปหนึ่ง เมื่อทำจีวรสำเร็จแล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลายก็จะเป็นโอกาสให้ได้ช่วยกันทำจีวรของภิกษุรูปอื่น ขยายเวลาทำจีวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้ เพราะในสมัยพุทธกาลการหาผ้า การทำจีวรทำได้ไม่ยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บสะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วัน แต่เมื่อได้ช่วยกันทำสังฆกรรมเรื่องกฐินแล้วอนุญาตให้แสวงหาผ้าและเก็บไว้ทำเป็นจีวรได้ จนตลอดฤดูหนาวคือจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

จากความหมายข้างต้นจะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกัน ๔ ประการ เมื่อสงฆ์ทำสังฆกรรมเรื่องกฐินเสร็จแล้วและประชุมกันอนุโมทนากฐินคือแสดงความพอใจว่าได้กรานกฐิน แล้วเป็นอันเสร็จพิธี คำว่า กรานกฐิน คือ การลาดผ้าหรือทาบผ้าลงไปกับกรอบไม้แม่แบบเพื่อตัด เย็บ ย้อม ทำเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง

คำอีกคำหนึ่งที่ได้ยินกันก่อนจะมีการทำบุญกฐิน คือ การจองกฐิน หมายถึงการแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาต่อทางวัดว่าจะนำกฐินมาถวายเมื่อใดนั้นแล้วแต่จะตกลงกัน แต่จะต้องภายในเขตเวลา ๑ เดือน ตามที่กำหนดในพระวินัย (ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

อีกคำหนึ่งที่จะได้ยินในขณะที่มีพิธีการทอดกฐิน คือคำว่า อปโลกน์กฐิน หมายถึงการที่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเสนอขึ้นในที่ประชุมสงฆ์ ถามความเห็นว่าควรมีการกรานกฐินหรือไม่ เมื่อเห็นชอบร่วมกันแล้วจึงหารือกันต่อไปว่าผ้าที่ทำสำเร็จแล้วควรถวายแก่ภิกษุรูปใด การปรึกษาหารือการเสนอความเห็นเช่นนี้เรียกว่า อปโลกน์ (อ่านว่า อะ-ปะ-โหลก) หมายถึง การช่วยกันมองดูว่าจะสมควรอย่างไร เพียงเท่านี้ก็ยังใช้ไม่ได้ เมื่ออปโลกน์เสร็จแล้ว ต้องสวดประกาศเป็นการสงฆ์ จึงนับว่าเป็นสังฆกรรมเรื่องกฐิน

ในปัจจุบัน มีผู้ถวายผ้ามากขึ้น มีผู้สามารถตัดเย็บย้อมผ้าที่จะทำเป็นจีวรได้แพร่หลายขึ้น การใช้ไม้แม่แบบอย่างเก่าจึงเลิกไป เพียงแต่รักษาชื่อและประเพณีไว้โดยไม่ต้องใช้กรอบไม้แม่แบบ เพียงถวายผ้าขาวให้ตัดเย็บย้อมให้เสร็จในวันนั้น หรืออีกอย่างหนึ่งนำผ้าสำเร็จรูปมาถวายก็เรียกว่าถวายผ้ากฐินเหมือนกันแพร่หลายไปทั่วประเทศไทย จึงนับว่าเป็นประเพณีนิยมในการบำเพ็ญกุศล เรื่องกฐินนี้ยังเป็นการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ร่วมกันเป็นการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม

ประวัติความเป็นมาของการทอดกฐิน

ในคัมภีร์พระวินัยปิฎก กฐินขันธกะ กล่าวว่าในสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ เชตะวันวิหาร กรุงสาวัตถี ภิกษุชาวเมืองปาฐา ๓๐ รูป ซึ่งเป็นผู้ถือการอยู่ป่า การเที่ยวบิณฑบาต นุ่งห่มผ้าบังสุกุล (ผ้าเก็บตกมาปะติดปะต่อทำเป็นจีวร) และใช้จีวร ๓ ผืนเป็นวัตร เดินทางมาเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เหลือระยะทางอีก ๖ โยชน์ (๙๖ กิโลเมตร) ถึงวันเข้าพรรษา ต้องจำใจจำพรรษาอยู่ในเมืองสาเกต มีความระลึกถึงพระบรมศาสดา เมื่อออกพรรษาแล้วฝนยังตกอยู่ แผ่นดินยังชุ่มชื้นด้วยน้ำ เป็นหล่มเลน พวกพระเหล่านั้นได้เดินทางมาเข้าเฝ้าด้วยจีวรที่ชุ่มชื้นด้วยน้ำเหน็ดเหนื่อย ต้องบุก ต้องลุยมาจนกระทั่งถึงกรุงสาวัตถี ได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า สมความประสงค์

พระพุทธเจ้าทรงมีปฏิสันถารกับภิกษุเหล่านั้นเรื่องการจำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต และการเดินทาง ภิกษุเหล่านั้น จึงกราบทูลถึงความตั้งใจ ความร้อนรนกระวนกระวาย และการเดินทางที่ลำบากให้ทรงทราบ ทุกประการ

พระพุทธเจ้าทรงทราบ และเห็นความลำบากของภิกษุ จึงทรงยกเป็นเหตุและมีพระพุทธานุญาตให้พระภิกษุ ผู้จำพรรษาครบถ้วนแล้วกรานกฐินได้ และเมื่อกรานกฐินแล้ว จะได้รับอนิสงฆ์ตามที่กำหนด ในพระวินัย ๕ ประการ คือ

๑. อยู่ปราศจากจีวรได้ จะไปค้างคืนที่ไหน ไม่ต้องถือนำไตรจีวรไปครบได้ไม่ต้องอาบัติ

๒. จะไปไหนมาไหน ไม่ต้องบอกลาก็ได้ ไม่ต้องอาบัติ

๓. ฉันคณโภชน์ได้ ไม่ต้องอาบัติ

๔. เก็บอดิเรกจีวรไว้ได้ ไม่ต้องอาบัติ

๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้นเป็นของได้แก่พวกเธอ คือ พระภิกษุทั้งหลายได้โอกาสขยายจีวรกาล ให้ยาวออกไปอีกจนถึงกลางเดือน ๔

ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐิน

๑. จำนวนพระสงฆ์ในวัดที่จะทอดกฐิน พระสงฆ์ผู้จะรับผ้ากฐินนั้น จะต้องมีจำนวนอย่างน้อย ๕ รูป เป็นผู้รับผ้ากฐิน ๑ รูป อีก ๔ รูป เป็นองค์คณะ (องค์สงฆ์)

๒. คุณสมบัติของพระสงฆ์ที่มีสิทธิรับกฐิน คือ พระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดนั้นครบ ๓ เดือน

๓. กำหนดกาลที่จะทอดกฐิน การทอดกฐินนั้นทำได้ภายในเวลากำหนด คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ก่อนหรือหลังจากนั้นไม่นับเป็นกฐิน (การเข้าพรรษาจะมี ๒ ครั้ง เรียกว่าเข้าพรรษาแรกและเข้าพรรษาหลัง เข้าพรรษาแรกกำหนด แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จะครบ ๓ เดือน ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เข้าพรรษาหลังกำหนดแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ จะครบ ๓ เดือน ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ดังนั้น พระสงฆ์ที่เข้าพรรษาแรกจะมีเวลารับผ้ากฐิน ๑ เดือน คือเริ่มแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ส่วนพระสงฆ์ที่เข้าพรรษาหลังไม่สามารถรับกฐินได้ เพราะเมื่อออกพรรษาก็เลยกาลกฐินพอดี)

๔. กฐินไม่เป็นอันทอดหรือเป็นโมฆะ การที่พระสงฆ์ในวัดเที่ยวขอกฐินโดยตรงหรือโดยอ้อม ด้วยวาจาบ้าง ด้วยหนังสือบ้าง เชิญชวนให้ไปทอดในวัดของตน การทำเช่นนั้นผิดพระวินัย กฐินไม่เป็นอันกราน นับเป็นโมฆะ การทอดก็ไม่เป็นการทอดกฐิน พระผู้รับก็ไม่ได้อานิสงส์

ประเภทของกฐิน

กฐินมีหลายประเภท ซึ่งล้วนแต่มีข้อกำหนด กระบวนการ และขั้นตอนของพิธีกรรมที่แตกต่างกัน ดังจะได้กล่าวถึงกฐินหลายประเภท การทอดกฐินที่ปฏิบัติกันในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ **พระกฐินหลวง** และ **กฐินราษฎร์**

พระกฐินหลวง

มีประวัติเล่าว่า เมื่อพระพุทธศาสนาได้แพร่หลายเข้ามายังสุวรรณภูมิและประดิษฐานอยู่บนผืนแผ่นดินไทยได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว การทอดกฐินก็ได้กลายเป็นประเพณีสืบทอดกันมา พระเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองบ้านเมืองทรงรับเรื่องกฐินขึ้นเป็นพระราชพิธีอย่างหนึ่งซึ่งทรงบำเพ็ญเป็นการประจำทุกปี เมื่อถึงเทศกาลทอดกฐิน การที่พระเจ้าแผ่นดินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับกฐินเป็นพระราชพิธีดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เรียกว่า พระกฐินหลวง วัดใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นวัดหลวงหรือวัดราษฎร์ หากพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง เรียกว่า **พระกฐินหลวง** ทั้งสิ้น มิใช่กำหนดว่าทอดที่วัดหลวงเท่านั้น จึงเรียกว่า **พระกฐินหลวง**

แต่สมัยต่อมา เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น เรื่องของพระกฐินหลวงได้เปลี่ยนไปตามภาวการณ์ของบ้านเมือง เช่น ประชาชนมีศรัทธาเจริญรอยตามพระราชศรัทธาของพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับพระมหากรุณาพระราชทาน ให้บุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ น้อมนำไปทอดถวายผ้าพระกฐินได้ตามสมควรแก่ฐานะ เป็นต้น เป็นเหตุให้แบ่งพระกฐินออกเป็นประเภทดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้

๑. พระกฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี

๒. พระกฐินต้น

๓. พระกฐินพระราชทาน

พระกฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี

พระกฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี พระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน เป็นพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์โดยตรง ซึ่งในปีหนึ่งๆ เมื่อถึงเทศกาลออกพรรษาแล้ว ราษฎรจะพากันไป ถวายผ้าพระกฐินตามวัดต่างๆ ตามที่ได้จองไว้ พระมหากษัตริย์จะเสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินเช่นเดียวกัน ณ พระอารามหลวง เพราะพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะและเอกอัครพุทธศาสนูปถัมภก เสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระราชินี พระราชโอรส พระราชธิดา พระบรมวงศานุวงศ์ องคมนตรี หรือผู้ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้เสด็จฯ แทนพระองค์นำไปถวายยังพระอารามหลวงสำคัญ ๑๘ พระอาราม ที่สงวนไว้ไม่ให้มีการขอพระราชทานผ้าพระกฐิน คือ

กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๓ พระอาราม

๑. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๒. วัดอรุณราชวราราม
๓. วัดราชโอรสาราม
๔. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม
๕. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

๖. วัดบวรนิเวศวิหาร
๗. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๘. วัดสุทัศนเทพวราราม
๙. วัดเทพศิรินทราวาส

๑๐. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
๑๑. วัดราชาธิวาสวิหาร
๑๒. วัดมกุฎกษัตริยาราม
๑๓. วัดโสมนัสวิหาร

ต่างจังหวัด จำนวน ๕ พระอาราม

๑๔. วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
๑๕. วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๖. วัดสุวรรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๗. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก
๑๘. วัดพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

การถวายผ้าพระกฐินทั้ง ๑๘ พระอารามนี้ พระมหากษัตริย์มิได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายทุกพระอารามจะเสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงถวายเพียง ๑-๒ พระอารามเท่านั้น ส่วนพระอารามที่เหลือ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์เสด็จไปถวายผ้าพระกฐินแทนพระองค์ โดยสำนักพระราชวัง จะออกหมายกำหนดการว่าพระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินที่พระอารามใดเป็นพระอารามแรก

พระกฐินต้น

กฐินดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเพราะพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระฐิน ณ วัดที่มิใช่วัดหลวง และมิได้เสด็จไปอย่างเป็นทางการหรืออย่างเป็นพระราชพิธี แต่เป็นการบำเพ็ญพระราชกุศลส่วนพระองค์

"กฐินส่วนพระองค์นี้ ในสมัยก่อนรัชกาลที่ ๕ เรียกว่าอย่างไรนั้นยังไม่พบหลักฐาน มาเรียกกันว่าพระกฐินต้นในรัชกาลที่ ๕ ภายหลังที่ได้มีการเสด็จประพาสหัวเมืองต่าง ๆ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ เสด็จประพาสครั้งนั้นโปรดให้จัดให้ง่ายกว่าการเสด็จประพาสเพื่อสำราญพระราชอิริยาบถอย่างสามัญ คือ โปรดเกล้าฯ ไม่ให้มีท้องตราสั่งหัวเมืองให้จัดทำที่ประทับแรม ณ ที่ใด ๆ พอพระราชหฤทัยจะประทับที่ไหนก็ประทับที่นั่น บางคราวก็ทรงเรือเล็กหรือเสด็จรถไฟไปโดยมิให้ใครรู้ การเสด็จประพาสครั้งนั้นเรียกว่า **เสด็จประพาสต้น**"

เหตุที่เรียกว่าประพาสต้นก็เพราะเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๔๗ เสด็จทรงเรือมาด ๔ แจว ประพาสในแม่น้ำอ้อม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อเรือมาด ๔ แจว เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งลำสำหรับแจวตามเรือพระที่นั่งเวลามีพระราชประสงค์แล้วพระราชทานชื่อเรือลำนั้นว่า เรือต้น ต่อมาการจะเสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินต้น ที่วัดใดมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. เป็นวัดที่ยังไม่เคยเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินมาก่อน

๒. ประชาชนมีความเลื่อมใสในวัดนั้นมาก

๓. ประชาชนในท้องถิ่นนั้นไม่ค่อยได้เฝ้าละอองธุลีพระบาท เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปจะมีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิดด้วย

พระกฐินพระราชทาน

พระกฐินพระราชทาน คือ กฐินที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานผ้าของหลวงแก่ผู้กราบบังคมทูล ขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายยังวัดหลวงนอกจากวัดสำคัญที่ทรงกำหนดไว้เพื่อจะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เองหรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระราชินี พระราชโอรส พระราชธิดา เสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ รวมทั้งพระกฐินที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้พระบรมวงศานุวงศ์ ราชสกุล องคมนตรี หรือผู้ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรนำไปถวายยังพระอารามหลวงหรืออาราม นอกจากพระอารามหลวง สำคัญ ๑๘ พระอารามที่สงวนไว้ไม่ให้มีการขอพระราชทาน เหตุที่เกิดกฐินพระราชทานเพราะว่าปัจจุบันพระอารามหลวงมีจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้กระทรวง กรมต่าง ๆ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคคลที่สมควรรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวายได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานจะเพิ่มไทยธรรมเป็นการส่วนตัวเพื่อถวายพระราชกุศลตามกำลังศรัทธาของตนก็ได้

รัฐบาลโดยกรมการศาสนาจัดหาผ้าพระกฐินและบริวารพระกฐิน ซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สมาคม บริษัทห้างร้าน และบุคคลทั่วไป จะต้องยื่นความจำนงขอพระราชทานผ่านไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม และเมื่อถึงกำหนดกฐินกาลก็ติดต่อขอรับ ผ้าพระกฐินและบริวารพระกฐินจากกองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา เพื่อนำไปถวาย ณ พระอารามที่ขอรับพระราชทานไว้ เมื่อถวายเรียบร้อยแล้วผู้ขอรับพระราชทานจะต้องจัดทำบัญชีรายงานถวายพระราชกุศล ในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ส่งไปยังกรมการศาสนาเพื่อจะได้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ส่งไปยังสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อแจ้งให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อถวายพระราชกุศลในการที่หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลทั่วไป อัญเชิญ ผ้าพระกฐินไปถวาย ณ อารามนั้น

กฐินราษฎร์

กฐินราษฎร์ เป็นกฐินที่ราษฎร หรือประชาชน ผู้มีศรัทธานำผ้ากฐินของตนไปทอด ณ วัดต่าง ๆ เว้นไว้แต่วัดที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐินหลวง การทอดกฐินของราษฎรตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมาจนปัจจุบัน มีชื่อเรียกแตกต่างกันตามลักษณะของวิธีการทอด

การทอดกฐินราษฎร์

การถวายกฐินราษฎร์ มีขั้นตอน พิธีการ พอสรุปได้ ดังนี้

๑. จองกฐิน คือแจ้งให้ทางวัดทราบว่า จะนำผ้ากฐินมาทอดกฐินที่วัดนี้ นัดวัน เวลา ที่จะทำการถวายกฐินกับเจ้าอาวาสหรือผู้ที่เจ้าอาวาสมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบ

๒. จัดพิธีฉลองกฐิน โดยจัดแบบงานมงคล (จะจัดหรือไม่ก็ได้)

๓. จัดสถานที่วางเครื่องบริวารกฐินในอุโบสถ ด้านท้ายอาสนะสงฆ์หรือตามประเพณีของอาราม

๔. จัดโต๊ะตั้งพานแว่นฟ้าวางผ้ากฐินและจัดพานเทียนปาฏิโมกข์ วางไว้หน้าอาสนะสงฆ์ตรงด้านหน้าพระสงฆ์

๕. จัดเตรียมธูป เทียน สำหรับจุดบูชาพระรัตนตรัย

๖. จัดเตรียมเทียนชนวน ไฟแช็กที่กรวดน้ำ ไว้ด้านท้ายอาสนะสงฆ์ให้พร้อมเมื่อถึงเวลาที่จะทอดกฐินพระสงฆ์ลงมาพร้อม เจ้าภาพและญาติมิตรมาพร้อมกันในอุโบสถหรือสถานที่ที่จะทำพิธีถวายกฐิน เริ่มพิธีดังนี้

๗. เจ้าภาพจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

๘. ศาสนพิธีกรอาราธนาศีล ทุกคนรับศีลจบแล้ว

๙. เจ้าภาพลุกจากเก้าอี้มาที่หน้าอาสนะสงฆ์ หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้ศาสนพิธีกรหรือไวยาวัจกรแล้วอุ้มประคองผ้ากฐิน ประนมมือหันหน้าไปทางพระประธาน กล่าว นะโม ๓ จบ

๑๐. หันมาทางชุมนุมสงฆ์ กล่าวคำถวายกฐิน (การถวายกฐินราษฎร์ นิยมให้เจ้าภาพกล่าวนำผู้ร่วมพิธีกล่าวตามเป็นส่วนใหญ่เป็นกฐินสามัคคี) คำถวายกฐินควรพิมพ์ติดไว้ที่ผ้ากฐิน เวลากล่าวถวายจะได้อ่านสะดวก

๑๑. จบแล้ว วางผ้ากฐินบนพานแว่นฟ้า ยกพานประเคนพระสงฆ์และประเคนพานเทียนปาฏิโมกข์แล้วไปนั่งที่เก้าอี้ (เหตุที่เรียกว่า เทียนปาฏิโมกข์ เพราะพระสงฆ์จะใช้เทียนนี้จุดในเวลาที่ทำสังฆกรรมสวดปฏิโมกข์)

๑๒. ในระหว่างนี้พระสงฆ์กระทำอปโลกนกรรม ลงไปครองผ้ากลับขึ้นมานั่งยังอาสนะสงฆ์เรียบร้อย

๑๓. เจ้าภาพลุกไปนั่งหรือยืนที่ด้านหน้าประธานสงฆ์ รับบาตรและสิ่งของบริวารอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่เชิญมาถวายแด่ประธานสงฆ์

๑๔. ผู้มาร่วมงานถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์

๑๕. ปวารณาปัจจัยบำรุงวัด ถวายองค์ครอง คู่สวด และพระสงฆ์ แล้วถวายใบรายการที่ปวารณาแด่ประธานสงฆ์

๑๖. พระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพกรวดน้ำ รับพร

๑๗. กราบลาพระประธานอุโบสถ กราบลาพระสงฆ์ เป็นเสร็จพิธี (ถ้ามีการบริจาคเงินบำรุงการศึกษา บริจาคเป็นอุปกรณ์การศึกษา หรือเครื่องใช้ เช่น สมุด ดินสอ หนังสือ ถังน้ำดื่ม ตู้เอกสาร เป็นต้น ควรทำพิธีมอบตอนนี้)

ธงกฐิน

ในเรื่องของการทอดกฐินนี้ “ธงกฐิน” ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงให้รู้ว่าวัดนี้ได้รับผ้ากฐินแล้ว โดยเหตุที่ว่าวัดหนึ่ง ๆ นั้นรับกฐินได้เพียงครั้งเดียว อีกในหนึ่ง ธงกฐินจะมีรูปสัตว์ ๔-๖ จำพวกเป็นสัญลักษณ์ คือ รูปจระเข้ รูปตะขาบ รูปแมงป่อง รูปนางกินรี หรือนางมัจฉา และรูปเต่า

ธงจระเข้	ธงตะขาบ	ธงมัจฉา	ธงเต่า

ธงกฐินอันที่ ๑ เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าวัดนี้ได้มีการทอดกฐินแล้ว โดยธงเป็นรูปจระเข้คาบดอกบัว หมายถึง ความโลภ โดยปกติแล้วจระเข้เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ในบางช่วงขึ้นมานอนอ้าปากอยู่บนบกให้แมลงวันเข้ามาตอมอยู่ในปาก พอแมลงวันเข้าไปรวมกันหลายๆ ตัวเข้า จึงได้งับปากเอาแมลงเป็นอาหาร ท่านได้เปรียบถึงคนเราที่มีความโลภ ไม่มีความรู้สึกสำนึกชั่วดี จะเอาให้ได้ท่าเดียว โดยไม่คำนึงว่าที่ได้มานั้นมีความสกปรกแปดเปื้อนด้วยความไม่ดีไม่งาม คืออกุศลหรือไม่ ผู้อื่นจะได้รับผลอย่างไรจากการกระทำของตนไม่ได้ใส่ใจ ดังนั้น ธงรูปจระเข้ท่านจึงได้เปรียบเหมือนกับความโลภ ที่ทำให้คนกอบโกยทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะมีช่องทางหรือโอกาส

ธงกฐินอันที่ ๒ เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าวัดนี้มีคนมาจองกฐินแล้ว โดยธงเป็นรูปตะขาบหรือแมงป่องคาบดอกบัว หมายถึง ความโกรธ โดยธรรมชาติแล้วสัตว์ทั้งสองอย่างนี้เป็นสัตว์ที่มีพิษร้าย ถ้าใครโดนตะขาบและแมงป่องกัดหรือต่อยเข้าแล้ว จะรู้สึกเจ็บปวด แต่ความเจ็บปวดเหล่านั้นมียาหรือของที่แก้ให้หาย เปรียบถึงโทสะ เพราะโทสะนี้เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นง่าย เกิดขึ้นเร็ว และรุนแรง จึงเปรียบธงรูปตะขาบและธงรูปแมงป่อง ว่าเหมือนกับความโกรธ เพราะมีลักษณะคล้ายกันคือเกิดขึ้นง่าย เกิดขึ้นเร็วและรุนแรง มีความเจ็บปวด มีความเสียหาย แต่หายเร็วหรือมีทางที่จะรักษาให้หายได้

ธงกฐินอันที่ ๓ เป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความเชื่อว่าอานิสงฆ์จากการถวายผ้าแก่พระภิกษุสงฆ์แล้วผู้ถวายจะมีรูปร่างงดงาม โดยธงเป็นรูปนางกินรีหรือนางมัจฉาถือดอกบัว หมายถึง ความหลงหรือโมหะ โดยที่รูปร่างและศัพท์ที่ใช้เรียกก็มีความชัดเจนอยู่แล้ว กินรี แปลว่า คนอะไรหรือสัตว์อะไร ดูไม่ออกบอกไม่ถูกว่าเป็นรูปสัตว์หรือรูปคนกันแน่ เพราะว่าท่อนล่างมีรูปเป็นปลา ท่อนบนมีรูปร่างเป็นคน ศัพท์ว่ากินรีมาจากภาษาบาลีว่า “กินนรี” แต่ผ่านกระบวนการแปลงศัพท์ของภาษาบาลีเป็น “กินนรี” แปลว่า “คนอะไร” หรือว่า คนผู้สงสัย, ผู้ยังสงสัย หรือผู้ที่ค้นพบเห็นก็เกิดความสงสัยคือคนที่ไม่เป็นตัวของตัวเองนั่นเอง ทั้งทางด้านความคิด ทั้งทางด้านการกระทำหรือพฤติกรรม เพราะฉะนั้น กินนรี หรือ มัจฉา ท่านจึงเปรียบเสมือนโมหะ คือความหลงหรือผู้หลง ความลังเลสงสัยนั่นเอง

ธงกฐินอันที่ ๔ เป็นเครื่องหมายเพื่อแสดงว่าวัดนี้ทอดกฐินเรียบร้อยแล้วโดยจะนำธงลงในวันเพ็ญเดือน ๑๑ โดยธงเป็นรูปเต่าคาบดอกบัว หมายถึง ศีลหรืออินทรีย์สังวร (การสำรวมระวังอินทรีย์) โดยปกติสัญชาตญาณการหลบภัยของเต่าคือ การหดส่วนต่างๆ ของร่างกายเข้าไว้ในกระดอง อันตรายที่จะเกิดจากสัตว์ไม่ว่าจะมีรูปร่างใหญ่โตสักปานใด ก็ไม่สามารถที่จะทำอันตรายอะไรแก่เต่าได้

การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกรมชลประทาน

ปัจจุบันส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัท ห้างร้าน และคณะบุคคลหรือบุคคลใด มีความประสงค์ที่จะขอรับพระราชทาน สามารถขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน เพื่อน้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ พระอารามหลวงต่าง ๆ สามารถแจ้งความจำนง โดยติดต่อไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งกรมการศาสนาจะได้ดำเนินการขอพระราชทานให้ตามความประสงค์ต่อไป

กรมชลประทาน ได้รับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ พระอารามหลวง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตามความเหมาะสมเป็นประจำทุกปี ซึ่งนับย้อนหลังไปถึงปี ๒๕๒๘ จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๒๘	วัดหนังราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๙	วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๓๐	วัดหน้าพระเมรุราชิการาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. ๒๕๓๑	วัดโปรดเกศเชษฐาราม จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๓๒	กฐินสามัคคีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๓	กฐินสามัคคีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๔	กฐินสามัคคีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๕	กฐินสามัคคีวัดโบสถ์ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๖	วัดปรินายกวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๓๗	วัดสังเวชวิศยาราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๓๘	วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๓๙	วัดกษัตราธิราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๐	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๔๑	วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๒	วัดเสนหา พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. ๒๕๔๓	วัดอาวุธวิกสิตาราม พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๔๔	วัดเทวราชกุญชรวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๕	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๖	วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๗	วัดไตรธรรมาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. ๒๕๔๘	วัดดุสิดารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๙	วัดบวรมงคลราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๐	วัดดาวดึงษาราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๑	วัดภคินีนาถวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๒	วัดสร้อยทอง พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๓	วัดชัยชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๔	วัดราชผาติการามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๕	วัดบางไผ่ พระอารามหลวง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๕	วัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๖	วัดคูหาสวรรค์วรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๗	วัดสวนดอก พระอารามหลวง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. ๒๕๕๘	วัดโพธิสมภรณ์ พระอารามหลวง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. ๒๕๕๙	วัดพรหมนิวาสวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. ๒๕๖๐	วัดประดู่ พระอารามหลวง จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. ๒๕๖๑	วัดศรีจันทร์ พระอารามหลวง จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. ๒๕๖๒	วัดสัมพันธวงศาราม วรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๓	วัดสะแก พระอารามหลวง จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๖๔	วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๕	**วัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง จังหวัดนนทบุรี**

กำหนดการ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์

ตำบลบางตลาด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

พิธีสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน

เวลา ๐๘.๐๐ น.	- ตั้งองค์พระกฐินพระราชทาน ณ อาคารปัญญานันทนุสรณ์ ชั้น ๑
เวลา ๐๘.๓๐ น.	- สวดมนต์แปล แผ่เมตตา
เวลา ๐๙.๐๐ น.	- พิธีสมโภชองค์พระกฐิน
	- ประธานจุดธุปเทียนบูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล ประธานสงฆ์ให้ศีล
เวลา ๐๙.๑๕ น.	- ปาฐกถาธรรม โดย พระปัญญานันทมุนี เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์
เวลา ๑๐.๑๕ น.	- อาราธนาพระปริตร พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
เวลา ๑๐.๔๐ น.	- ตักบาตรสาธิต ถวายสังฆทาน (ณ ลานหินโค้ง) กรวดน้ำ รับพร
เวลา ๑๑.๐๐ น.	- ถวายภัตตาหารเพล
เวลา ๑๑.๓๐ น.	- ผู้บริหาร รับประทานอาหาร ณ ศาลาเรือนไทย
	- ข้าราชการเจ้าหน้าที่ และประชาชน รับประทานอาหาร ณ โรงทาน และลานหินโค้ง

การแต่งกาย	- ชุดสุภาพสีขาว โทนสีอ่อน หรือชุดผ้าไทย
	- สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยสีขาว

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

เวลา ๑๓.๓๐ น.	- ผู้บริหาร ผู้เข้าร่วมพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานพร้อมกัน ณ พระอุโบสถ
	- ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และประชาชน พร้อมกัน ณ อาคารปัญญานันทานุสรณ์ ชั้น ๑
เวลา ๑๔.๐๐ น.	- อธิบดีกรมชลประทาน ประธานในพิธีเดินทางถึงบริเวณพระอุโบสถ (บรรเลงเพลงมหาฤกษ์)
	- ประธานเดินไปถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ที่โต๊ะหมู่ เปิดกรวยกระทงดอกไม้ ถวายความเคารพ
	- รับผ้าพระกฐิน อุ้มประคอง ยืนตรง (บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี)
	- ประธานเดินเข้าสู่พระอุโบสถ วางผ้าพระกฐินที่พานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน (ต่อ)

- จุดธูปเทียนบูชาพระประธาน กราบ ๓ ครั้ง
- ประธานไปที่พานแว่นฟ้า หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้เจ้าหน้าที่หรือไวยาวัจกร อุ้มประคองผ้าพระกฐิน ประนมมือหันหน้าไปทางพระประธาน กล่าว นะโม (๓ จบ) หันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- วางผ้าพระกฐินบนพานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒ ยกทั้งพานประเคนพระสงฆ์รูปที่ ๒ ประเคนเทียนพระปาติโมกข์ แล้วไปนั่งประจำที่ที่จัดเตรียมไว้ให้
- พระสงฆ์กระทำพิธีอปโลกน์ และสวดญัตติทุติยกรรม
- พระสงฆ์รูปที่ได้รับฉันทานุมัติให้เป็นผู้ครองผ้าพระกฐินพระราชทานครองผ้า
- ประธานถวายเครื่องพระกฐินแด่พระสงฆ์
- ผู้บริหารถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์
- เลขานุการกรม อ่านคำประกาศถวายจตุปัจจัยแด่พระสงฆ์และบำรุงพระอาราม
- ประธานถวายใบปวารณาแด่เจ้าอาวาส
- พระสงฆ์อนุโมทนา และถวายอดิเรก
- ประธานพิธีกรวดน้ำ รับพร
- ประธานพิธีกราบลาพระประธาน กราบลาพระสงฆ์
- ประธานมอบเงินบำรุงการศึกษา
  - (๑) โรงเรียนชลประทานวิทยา
  - (๒) โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์
  - (๓) โรงเรียนศรีสังวาลย์
  - (๔) โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษดิ์
- ประธานพิธีเดินไปถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ที่โต๊ะหมู่
- เสร็จพิธี

การแต่งกาย

- ประธาน : แต่งเครื่องแบบชุดปกติขาว
- ผู้บริหารและผู้ร่วมพิธี : ข้าราชการ แต่งเครื่องแบบชุดปกติขาว
- บุคคลทั่วไป : ชุดสุภาพ ชุดสูทสากล หรือชุดผ้าไทย
- สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยสีขาว

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพระกฐินพระราชทาน

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน **มิใช่ผู้แทนพระองค์** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่เป็นผู้ที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้ตามที่ขอพระราชทาน เพื่อน้อมนำไปถวายพระสงฆ์ ณ พระอารามหลวง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยถือเป็นเกียรติแก่หน่วยงานและวงศ์ตระกูลของผู้ที่ขอรับพระราชทาน อันเป็นการสนองงานสถาบันพระมหากษัตริย์ ในด้านการจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคงสืบไป ดังนั้น เมื่อได้รับพระราชทานพระกฐินพระราชทานแล้ว ผู้ที่ได้รับพระราชทานต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและสมพระเกียรติ จึงได้กำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพระกฐินพระราชทาน ดังนี้

๑. ผู้ที่ขอรับพระราชทานพระกฐินพระราชทาน ต้องเป็นผู้เชิญพระกฐินพระราชทานไปถวายด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นการพระราชทานให้แก่บุคคลนั้น ๆ ยกเว้นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การ องค์กร สมาคม บริษัท สามารถมอบให้ผู้บริหารระดับรองลงมาเป็นประธานพิธีอัญเชิญไปถวายได้

๒. ไม่มีการเรี่ยไร ลักษณะการบอกบุญบุคคลทั่วไป หรือการพิมพ์เป็นฎีกาบอกบุญ หรือการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งไปเรี่ยไรในสถานที่สาธารณะ

๓. ไม่มีการเกณฑ์หรือจัดให้หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ ไปร่วมพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน หากประสงค์จะเชิญเพื่อเป็นเกียรติและร่วมอนุโมทนาบุญในกุศลครั้งนี้ สามารถจัดทำเป็นบัตรเชิญหรือป้ายประชาสัมพันธ์

การปฏิบัติพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

เมื่อประธานพิธีเดินทางถึงสถานที่ประกอบพิธี ศาสนพิธีกรเชิญประธานไปที่โต๊ะหมู่ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์และผ้าพระกฐินพระราชทาน ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ยืนตรงห่างจากพระบรมฉายาลักษณ์เล็กน้อย พอเอื้อมมือไปรับผ้าพระกฐินพระราชทานได้

๒. ถวายความเคารพ ผู้ชายถวายคำนับ ผู้หญิงแต่งเครื่องแบบปกติขาว ถอนสายบัว

๓. ยื่นมือไปเปิดกรวยกระทงดอกไม้บนธูปเทียนแพ (เครื่องราชสักการะ) วางไว้ด้านข้างถวายความเคารพอีกครั้งหนึ่ง ยื่นมือทั้งสองข้างออกไปยกผ้าพระกฐินพระราชทานจากพานแว่นฟ้าอุ้มประคองไว้ (ไม่ประนมมือ) ยืนตรง วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ขณะผู้เป็นประธานอัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานมาประคองไว้ระหว่างมือทั้งสอง จบ ถวายความเคารพ

๔. ประธานเดินเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธีถึงโต๊ะตรงหน้าพระสงฆ์ วางผ้าพระกฐินพระราชทานบนพานแว่นฟ้า แล้วหันหน้าไปทางพระประธานประจำพระอุโบสถ รับเทียนชนวนจากศาสนพิธีกรจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (โดยเริ่มจุดเทียนจากด้านซ้ายมือไปด้านขวามือ แล้วจุดธูปในลักษณะเดียวกัน) ส่งเทียนชนวนคืนให้ศาสนพิธีกร คุกเข่าลง กราบ ๓ ครั้ง

๕. ไปที่พานแว่นฟ้า หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้เจ้าหน้าที่หรือไวยาวัจกร

๖. ยกผ้าพระกฐินขึ้นอุ้มประคอง (ประนมมือ) หันหน้าไปทางพระประธาน

๗. กล่าวคำนมัสการ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

๘. หันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายตามแบบที่ติดไว้บนผ้าพระกฐินพระราชทาน ดังนี้

ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอานิสงสบริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน ตามที่ "กรมชลประทาน" ขอพระราชทานมาทอดถวายยังที่ชุมนุมสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าพระกฐินทานนี้กระทำกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ

๙. กล่าวคำถวายจบแล้ว วางผ้าพระกฐินพระราชทานบนพานแว่นฟ้า ยกทั้งพาน (ขอบด้านล่าง) ประเคนพระสงฆ์และประเคนพานเทียนพระปาติโมกข์ แล้วไปนั่งที่ที่จัดไว้

๑๐. พระสงฆ์กระทำพิธีอปโลกน์และสวดญัตติทุติยกรรม พระสงฆ์รูปที่ได้รับฉันทานุมัติให้เป็นผู้ครองกฐินลงไปครองผ้าแล้วกลับมานั่งที่อาสนะ

๑๑. ประธานถวายเครื่องบริวารกฐิน (เครื่องพระกฐินพระราชทานทั้งหมด) แล้วจึงถวายสิ่งของที่ผู้ขอรับพระราชทานจัดมาทีหลัง เช่น พัดรอง เป็นต้น ผู้ร่วมพิธีถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ทั้งหมด

๑๒. ศาสนพิธีหรือเจ้าหน้าที่การเงินประกาศยอดเงินที่ถวายให้ทราบทั่วกัน ตามแบบเอกสารที่กรมการศาสนากำหนด ประธานในพิธีถวายใบปวารณาจตุปัจจัยตามที่ประกาศแด่พระสงฆ์ พระสงฆ์อนุโมทนา ถวายอดิเรก ประธานและผู้ร่วมพิธีกรวดน้ำ รับพร

๑๓. ประธานพิธีกราบลาพระประธานประจำพระอุโบสถ กราบลาพระสงฆ์ หากพระสงฆ์มีของที่ระลึกจะมอบให้ประธานก็มอบในขณะนี้ และมอบเงินหรือสิ่งของบำรุงการศึกษาแก่โรงเรียน (ถ้ามี) ประธานออกไปยังโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ถวายความเคารพ เป็นเสร็จพิธีการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

การเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติในพระอารามหลวง

เจ้าอาวาสพระอารามหลวงที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงใหม่ มีข้อควรทราบในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องพระกฐินพระราชทานหลายประการ เพื่อให้เจ้าอาวาสพระอารามหลวงใหม่ ได้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งพระอารามหลวงอื่น ๆ ได้ถือปฏิบัติกันมาจนถือได้ว่าเป็นระเบียบปฏิบัติของพระอารามหลวงทุกพระอาราม และเพื่อจะได้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน กรมการศาสนาจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติของพระอารามหลวงในส่วนที่เกี่ยวกับพระกฐินพระราชทานไว้ ดังนี้

๑. เมื่อเข้าพรรษาแล้ว ให้พระอารามหลวงทั่วราชอาณาจักร จัดทำบัญชีจำนวนพระสงฆ์สามเณรที่จำพรรษาแจ้งให้กรมการศาสนาทราบ เพื่อเป็นประโยชน์ในการประสานงานกับผู้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน

๒. กรมการศาสนา เป็นศูนย์กลางในการขอรับพระราชทาน(จอง)ผ้าพระกฐินพระราชทาน เมื่อมีผู้แจ้งขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน กรมการศาสนาจะตอบรับไปยังผู้ขอรับพระราชทาน ผู้ว่าราชการจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด และแจ้งพระอารามหลวงนั้นๆ เพื่อทราบ

๓. พระอารามหลวงใด ได้รับจองพระกฐินจากผู้มีศรัทธาไว้แล้ว ขอให้รีบแจ้งกรมการศาสนาทราบทันที เพื่อป้องกันมิให้เกิดการจองซ้ำซ้อนขึ้น

๔. ในการลงอนุโมทนาผ้าพระกฐินพระราชทานให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

- พระสงฆ์สมณศักดิ์ **ใช้พัดยศ** พระสงฆ์นอกนั้นไม่ต้องใช้พัดใด ๆ (พัดรองใช้อนุโมทนาได้ ในกรณีที่ได้รับพระราชทานพัดรองมาพร้อมกับผ้าพระกฐิน หรือเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประเคนพัดรองด้วยพระองค์เอง) หากเจ้าอาวาสเป็นพระราชาคณะ พระครูเจ้าคณะจังหวัด พระครูรองเจ้าคณะจังหวัด หรือพระครูเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอก ให้ใช้พัดยศเปลวเพลิงถวายอดิเรก ได้
- ถ้าหากเจ้าอาวาสมิได้ถือพัดยศข้างต้นดังกล่าว ให้นิมนต์พระราชาคณะหรือพระสงฆ์ที่ถือพัดยศเปลวเพลิงจากวัดอื่น ถวายอดิเรกในเวลาอนุโมทนา

๕. การจัดอาสนะสงฆ์สำหรับพระสงฆ์ลงอนุโมทนาผ้าพระกฐินพระราชทานให้จัดไว้ทางด้านขวาพระหัตถ์พระประธานในพระอุโบสถ หากรับพระกฐินพระราชทานในที่มิใช่พระอุโบสถ ให้จัดเช่นเดียวกับในพระอุโบสถ โปรดดูคำแนะนำในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประกอบ และขอให้จัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ไว้ด้วย เช่น เทียนชนวน ตะลุ่ม โตก ที่กรวดน้ำ เป็นต้น

๖. แผนผังวัด โรงเรียนในวัด (ถ้ามี) ให้แจ้งกรมการศาสนาทราบด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เดินทางไปถวายผ้าพระกฐิน

๗. หมายเลขโทรศัพท์ของวัด เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส หากมีการเปลี่ยนแปลงโปรดแจ้งเจ้าหน้าที่กรมการศาสนาเพื่อเปลี่ยนแปลงข้อมูล

การจัดโต๊ะหมู่ถวายราชสักการะ

๑. พระบรมฉายาลักษณ์ประดิษฐานที่โต๊ะตัวกลางแถวบนสุด

๒. พานหรือตะลุ่มมุกหรือพานแว่นฟ้าสำหรับวางผ้าพระกฐิน วางที่โต๊ะตัวกลางแถวกลางพร้อมผ้าพระกฐิน

๓. เครื่องราชสักการะ (ธูปเทียนแพ) วางที่โต๊ะตัวกลางแถวล่างสุด

๔. พานพุ่มดอกไม้ จัดวางบนโต๊ะตัวซ้ายขวาแถวบนสุด และที่เหลือให้ดูเหมาะสมสวยงาม

๕. พานพุ่มเงิน พานพุ่มทอง จัดวางบนโต๊ะตัวซ้ายขวาแถวล่างสุด

๖. ไม่นิยมประดับธงชาติ ธงธรรมจักร ธงพระปรมาภิไธย ใกล้กับโต๊ะหมู่ เพราะเมื่อลมพัดธงอาจสะบัด ทำให้อุปกรณ์ต่างๆ บนโต๊ะหมู่ตกหล่นเสียหายได้

ภายในพระอุโบสถ

๑. จัดโต๊ะตั้งไว้หน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒ วางพานแว่นฟ้าและพานพร้อมเทียนพระปาติโมกข์ หากประธานพิธีเป็นผู้หญิง ให้ติดผ้ารับประเคนไว้ใต้พานทั้งสองสำหรับพระสงฆ์ใช้จับเพื่อรับประเคนด้วย

๒. หากประธานในพิธีเป็นผู้หญิง ให้จัดโต๊ะหน้าเจ้าอาวาสอีก ๑ ตัว ให้ติดผ้ารับประเคนไว้บนโต๊ะสำหรับเจ้าอาวาสใช้จับเพื่อรับประเคนเครื่องบริวารพระกฐินด้วย

๓. ที่นั่งประธาน จัดหันหน้าเข้าหาพระสงฆ์ และผู้ร่วมพิธีอื่น ๆ จัดหันหน้าไปทางพระประธาน

๔. จัดเตรียมสิ่งต่างๆ ที่จำเป็น เช่น ธูปเทียน เทียนชนวน ที่กรวดน้ำ ชุดน้ำดื่มสำหรับประธานพิธี เป็นต้น

เครื่องบริวารพระกฐินพระราชทาน

ผ้าพระกฐินพระราชทาน และบริวารพระกฐินเป็นของพระราชทาน กรมการศาสนาดำเนินการจัดเครื่องพระกฐินให้ผู้ขอรับพระราชทานนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวงต่าง ๆ ทั่วประเทศ ส่วนประกอบในการถวายผ้าพระกฐิน **องค์พระกฐิน คือ ผ้าไตรจีวร** และผ้าขาว (ถ้ามี) นอกนั้นเป็นบริวารพระกฐิน ดังนี้

- เครื่องสักการะบูชา เช่น เทียนพระปาฏิโมกข์ ผ้าห่มพระประธาน
- เครื่องนอน เช่น หมอน ผ้าแพรสีเหลืองอ่อน ผ้าห่มขนหนู
- เครื่องกิน เช่น บาตรพร้อมสลกบาตร ปิ่นโตสแตเลส ช้อนส้อมคาว-หวาน
- เครื่องใช้ เช่น ชุดแก้วน้ำกระบะมุก กระติกน้ำร้อน โคมไฟตั้งโต๊ะ
- เครื่องมือโยธา เช่น เครื่องมือช่าง

เมื่อใกล้เวลากฐินกาล กรมการศาสนาจะมีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าภาพ ให้มารับผ้าพระกฐินและเครื่องกฐินพระราชทาน ณ กลุ่มงานพระบรมราชูปถัมภ์ฯ กองศาสนพิธี กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (ผู้ขอรับพระราชทานจะถวายพัดรองและเครื่องไทยธรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม)

"พัดรอง" คือ **พัด** หรือ **ตาลปัตร** ที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นถวายแก่พระสงฆ์เป็นที่ระลึกในการพระราชพิธีสำคัญหรือประชาชนสร้างขึ้นเองตามคติทางพระพุทธศาสนา

วัดชลประทานรังสฤษดิ์

วัดชลประทานรังสฤษดิ์ ตั้งอยู่เลขที่ ๗๘/๘ หมู่ที่ ๑ ถนนติวานนท์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ นิกายสงฆ์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายพื้นที่ มีที่ดินทั้งหมดของวัด เนื้อที่ ๔๙ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารารงวา มีที่ธรณีสงฆ์ เนื้อที่ ๑๗ ไร่ ๗๘ ตารางวา

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ จดหมู่บ้านจัดสรรเกร็ดแก้ว และที่ธรณีสงฆ์วัดกลางเกร็ด
ทิศใต้ จดซอยชูชาติอนุสรณ์
ทิศตะวันออก จดที่ดินของเอกชน
ทิศตะวันตก จดถนนติวานนท์

ความเป็นมา

ในพุทธศักราช ๒๔๙๖ กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนเจ้าพระยาขึ้น เพื่อประโยชน์ในการกสิกรรมและการคมนาคมทางน้ำ การก่อสร้างเขื่อนใหญ่แห่งนี้ใช้ที่บริเวณอำเภอเมือง และอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำเป็นต้องมีการตระเตรียมงานต่างๆ เช่น โรงงานที่จะผลิตซ่อมบำรุงเครื่องมือเครื่องจักร อู่เรือที่พักช่าง พนักงานและคนงาน ตลอดจนคลังพัสดุ แต่เนื่องจากที่ดินของกรมชลประทานด้านทิศตะวันตกที่ติดกับแม่น้ำ จะขยายที่สร้างท่าเรือไม่สะดวก เนื่องจากมีวัดเชิงท่ากับวัดหน้าโบสถ์ขวางอยู่

ย้ายและรวมวัดเดิม สร้างวัดใหม่

หม่อมหลวงชูชาติ กำภู อธิบดีกรมชลประทาน ในขณะนั้นจึงได้นำความกราบเรียนสังฆมนตรีเพื่อพิจารณาถึงความจำเป็นเรื่องการเวียนคืนที่ดินทั้งสองวัด คณะสังฆมนตรี จึงเห็นชอบที่ให้โอนที่วัดเชิงท่าและวัดหน้าโบสถ์ให้แก่กรมชลประทาน โดยให้ย้ายวัดทั้งสองมาสร้างขึ้นใหม่ทางทิศตะวันออกของถนนติวานนท์ การย้ายวัดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙-๒๕๐๒ จึงเสร็จเรียบร้อย กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมวัดทั้งสองเป็นวัดเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยวัดที่สร้างขึ้นใหม่นี้ จะต้องอยู่ในความอุปการะของกรมชลประทาน อธิบดีกรมชลประทานจึงได้กราบทูลสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาโณทย มหาเถร) วัดสระเกศ ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เพื่อพิจารณาตั้งชื่อวัดขึ้นใหม่ นามว่า **"วัดชลประทานรังสฤษดิ์"** แปลว่า **วัดที่กรมชลประทานสร้าง**

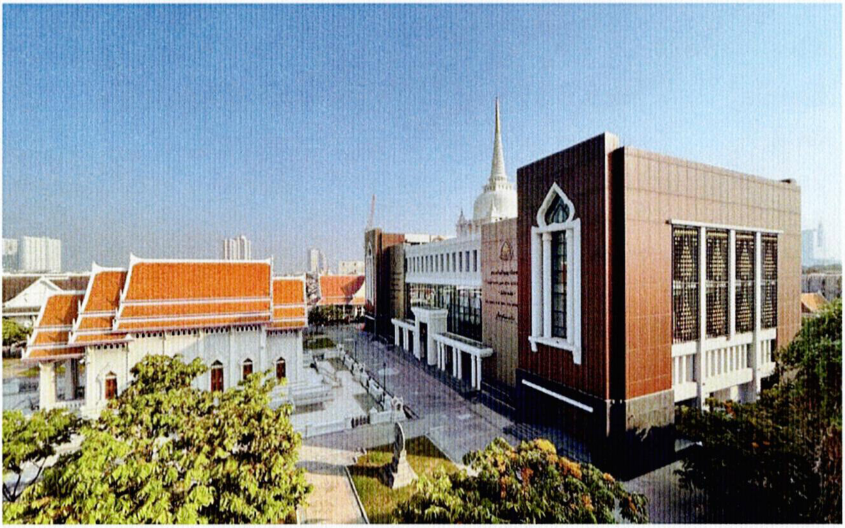

พิธีเปิดวัด และแต่งตั้งเจ้าอาวาส

เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการทำพิธีเปิดวัด มอบถวาย สังฆิกเสนาสนะ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้อ่านพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการย้ายวัด สมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาโณทยมหาเถร) วัดสระเกศ ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระพุทธโฆษา-จารย์ ประธานฝ่ายสงฆ์ ได้วางแผ่นศิลาฤกษ์ลงบนฐานชุกชีในอุโบสถ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ประธานฝ่ายฆารวาส ได้อัญเชิญพระประธานขึ้นประดิษฐานเหนือฐานชุกชีจากนั้น พระธรรมวิสุทธาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี ได้อ่านประกาศแต่งตั้ง พระปัญญานันทมุนี (ปัญญานันทภิกขุ) เป็นเจ้าอาวาสวัดชลประธานรังสฤษดิ์

พระราชทานวิสุงคามสีมา

ครั้งต่อมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานวิสุงคามสีมาให้แก่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๓๖ เมตร ยาว ๕๑ เมตร และได้ประกอบพิธีผูกพัทธสีมา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

กิจกรรมเผยแผ่ศาสนา

- จัดให้มีการสอนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยใช้สถานที่โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ จนอาคารเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สร้างเสร็จใน ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จึงเปิดสอนในวัดชลประทานรังสฤษดิ์มาจนถึงปัจจุบัน
- จัดแสดงธรรมเทศนาทุกวันพระ
- จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมทุกวันอาทิตย์ นับเป็นแห่งแรกของประเทศ โดยพระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) พิจารณาเห็นว่า ทางราชการไม่ได้กำหนดให้วันพระเป็นวันหยุด จึงได้จัดกิจกรรมแสดงปาฐกถาธรรม สวดมนต์เจริญภาวนา ทำบุญตักบาตรในวันอาทิตย์เพิ่มขึ้นอีกวันหนึ่ง ทำให้ประชาชนสนใจเข้าวัดศึกษาปฏิบัติธรรมมากขึ้นตามลำดับจนเป็นกิจกรรมสำคัญของวัดมาจนถึงปัจจุบัน
- จัดให้มีสถานที่อบรมกรรมฐานและจัดปฏิบัติธรรมในวันหยุดสุดสัปดาห์และวันสำคัญทางศาสนา

- ❖ จัดให้มีการแสดงธรรมทุกคืนของการสวดอภิธรรมศพและช่วงก่อนการฌาปนกิจหรือพระราชทานเพลิงศพ
- ❖ จัดให้มีสื่อเผยแผ่หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา เช่น หนังสือ เทปธรรมะ รวมถึงสื่ออื่นๆ
- ❖ จัดพิธีบรรพชาอุปสมบทหมู่ ทุกเดือน บวชแล้วจะได้รับการอบรม แต่ละรุ่นต้องบวชไม่ต่ำกว่า ๑๕ วัน

เกียรติประวัติของวัดชลประทานรังสฤษดิ์

พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นวัดที่มีรูปแบบและกลยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาและเผยแผ่ศาสนธรรมดีเด่น ในโครงการนำร่องการจัดการศึกษาและเผยแผ่ศาสนธรรมของวัดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นศูนย์เอกลักษณ์วัฒนธรรมชุมชนจังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๕ โปรดเกล้าฯ ยกวัดราษฎร์ เป็นพระอารามหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกวัดชลประทานรังสฤษดิ์ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป มีพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช แต่งตั้ง พระธรรมวิมลโมลี (รุ่น ธีรปญฺโญ ป.ธ.๙) เป็นเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวงตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ ต่อมา พระธรรมวิมลโมลี อาพาธหนัก เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช และ ถึงแก่มรณภาพ เนื่องด้วยติดเชื้อในกระแสโลหิต ในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๖ เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรีจึงได้แต่งตั้งให้ พระมหาเจริญ สุทฺธิญาณเมธี เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส

พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมมหาเถรสมาคม (มส.) มีมติแต่งตั้ง พระปัญญานันทมุนี เจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานี ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง

ลำดับเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์

๑. พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)	พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๕๐
๒. พระธรรมวิมลโมลี (รุ่น ธีรปญฺโญ ป.ธ.๙)	พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕
๓. พระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร)	พ.ศ. ๒๕๕๗ – ปัจจุบัน

พระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์

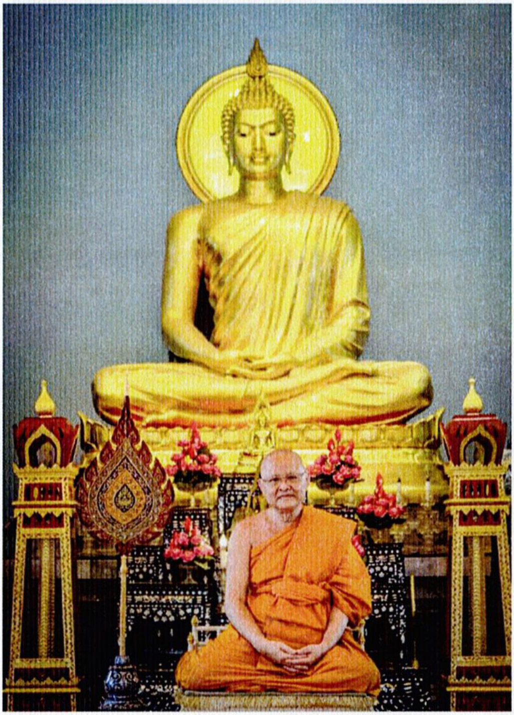

พระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง นามเดิม สง่า ฉายา สุภโร นามสกุล ณ ระนอง เกิดวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๙๒ ที่บ้านหนองแสง ตำบลนากะชะ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช บุตรชายคนที่ ๔ ในจำนวนทั้งหมด ๙ คน ของนายฟอง ณ ระนอง และนางเพื่อม ยะโส (ณ ระนอง)

อุปสมบท วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ที่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ โดยมี พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระราชนันทมุนี เป็น พระอุปัชฌาย์ พระมหาบุญเลี้ยง จิตฺต เสโณ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาเผียน อนุจารี เป็นพระอนุสาวนาจารย์

สำเร็จการศึกษา น.ธ.เอก, ป.ธ.๓, พธ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ๒) พธ.ม. (สาขาปรัชญา) มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อดีตเจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม, เจ้าคณะตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้ก่อตั้งศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษดิ์

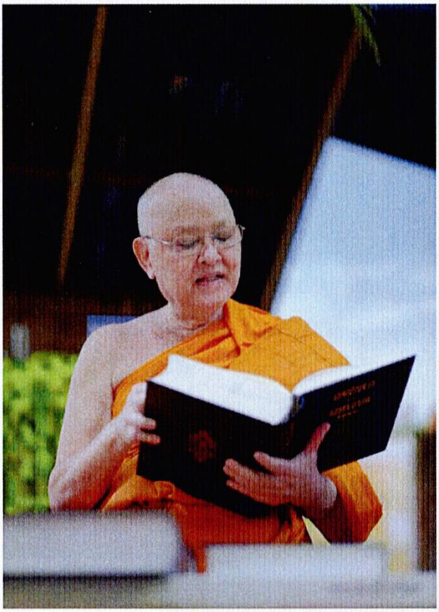
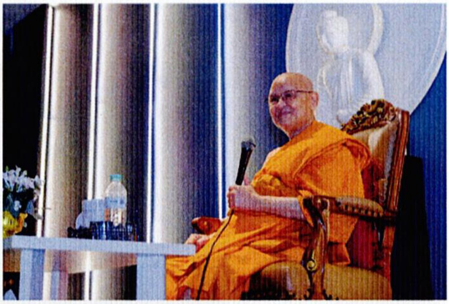
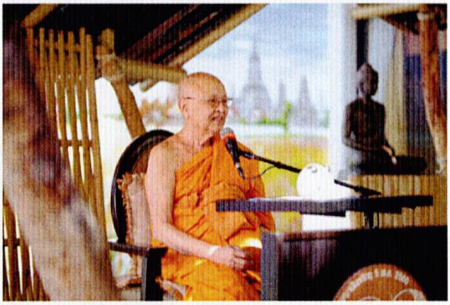

เกียรติคุณ

- ❖ ประธานกรรมการนิสิต พธ.ม. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ❖ รับพระราชทานเสมาธรรมจักร
- ❖ รับโล่เกียรติคุณเพชรสยาม สาขาศาสนา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
- ❖ รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)
- ❖ รับโล่เกียรติคุณบุคลากรดีเด่น ประเภทครูอุทิศตนเพื่อนการศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดนนทบุรี
- ❖ ศิษย์เก่าเกียรติคุณดีเด่น มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ❖ ได้รับถวายเกียรติบัตร จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประเภทบุคคล โดยใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสืบสานตำนานต้นไม้ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑
- ❖ รางวัลราชมงคลสรรเสริญ กิตติมศักดิ์ พ.ศ ๒๕๖๑

ปณิธานพระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร)

๑. วันผันเปลี่ยน ชีวิตเปลี่ยนจากวัดปัญญานันทาราม สู่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ (พระอารามหลวง) เพื่อสนองงานคณะสงฆ์ และสืบสานปณิธานหลวงพ่อ

๒. จากวัดปัญญานันทาราม ต้องทำใจ จากลูกและทุกคนเกือบ ๒๐๐ ชีวิต ไปอยู่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ ด้วยความสำนึกว่า "หลวงพ่อนอนอยู่"

๓. หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ ยังไม่ตาย ตั้งใจทำงานเพื่องานทำหน้าที่เพื่อหน้าที่อย่างแท้จริง ผู้ใดเจตนาดี เป็นผู้รักหลวงพ่อเดินตามรอยเท้าของหลวงพ่อ หลวงพ่อก็จะอยู่กับผู้นั้นตลอดไป แม้หลวงพ่อจะจากโลกนี้ไปงานของหลวงพ่อก็จะสถิตสถาพรต่อไป เหมือนกับว่าเป็นผู้ไม่ตาย ร่างกายเป็นของตายได้ แต่งานอย่าให้ตาย เพราะเราจะต้องรับสืบสานงานกันต่อไป

๔. เสียงขอร้องจากหลวงพ่อฯ ลูกไปช่วยงานพระพุทธศาสนาเหนื่อยแทนหลวงพ่อฯ ขัดข้องอะไรหลวงพ่อจะช่วยเหลือทำงานสองด้าน ด้านหนึ่ง สร้างศาสนวัตถุ สองสร้างศาสนบุคคล

๕. ความประสงค์ของหลวงพ่อ สร้างวัด เพื่อสร้างพระสร้างคน สร้างเยาวชนของชาติ สร้างศาสนทายาท ให้อยู่ในโลกอย่างเรียบร้อยดีงามตามหลักพุทธศาสนา ไม่ให้ตกเป็นทาสของวัตถุมากเกินไป ปณิธานของข้าพเจ้า "ข้าพเจ้าเป็นทาสรับใช้พระพุทธศาสนาและเพื่อน มนุษย์ไม่เฉพาะบุคคล หรือ กลุ่มใด ตามปณิธานและอุดมการณ์ของหลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ"

ติดต่อวัด

วัดชลประทานรังสฤษดิ์
๗๘/๘ หมู่ ๑ ถนนติวานนท์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทร. ๐ ๒๕๘๓ ๘๘๔๗ (ทุกวันเวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.)
โทรสาร ๐ ๒๕๘๘ ๕๓๕๖ E-mail : contact@watchol.com

ที่มา : เว็บไซต์ วัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง
https://www.watcholpratarn.org
ภาพ : เพจวัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง นนทบุรี
https://www.facebook.com/PageWatchol

"สุคติสถาน" บ้านหลังสุดท้ายของผู้วายชนม์

ในอดีตเมรุวัดชลประทานรังสฤษดิ์ มีการใช้งานอย่างหนักแต่ละปีไม่ต่ำกว่า ๗๐๐-๘๐๐ ศพ จนทำให้เตาเผาระเบิดเสียหายไป ๑ เตา ต้องหยุดซ่อม ศพในศาลาศพในโรงพยาบาลต้องรอหลายวัน ในปีนี้ยังรวมถึงศพที่เสียชีวิตจากโควิดด้วย วัดอุปถัมภ์ด้วยการฌาปนกิจแก่ผู้วายชนม์ในวาระสุดท้ายไม่ทอดทิ้งกัน เป็นเหตุให้ต้องเร่งสร้างเมรุเผาศพไร้ควัน หรือ "สุคติสถาน" บ้านหลังสุดท้ายก่อนย้ายภพภูมิ เป็นนวัตกรรมการฌาปนกิจวิถีใหม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมงคลมุนี เจ้าคณะใหญ่หนกลาง กรรมการมหาเถรสมาคม ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นประธานเปิดอาคาร "สุคติสถาน" และงานบุญประจำปี "สายสัมพันธ์กตัญญุตา" ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์ ด้วยการอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐาน ณ ปรางค์หน้า "สุคติสถาน" จากนั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีราจารย์กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เป็นผู้ประกอบพิธีเปิดฌาปนสถานด้วยการเปิดแพรที่องค์พระประธาน และพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดบทถวายพรพระชัยมงคลคาถาเพื่อเป็นสิริมงคล โดยมี นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานฝ่ายฆราวาส มี ดร.ทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้กล่าวรายงาน นายชูชาติ รักจิตร รองอธิบดีกรมชลประทาน เป็นผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน พร้อมด้วย นายเฉลิมเกียรติ คงวิเชียรวัฒน์ รองอธิบดีกรมชลประทาน คณะผู้บริหาร ข้าราชการเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน พร้อมผู้มีเกียรติเข้าร่วมพิธี

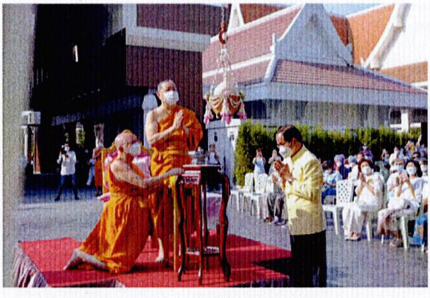

ทั้งนี้ เนื่องจากในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ นี้ เป็นวันครบรอบอายุวัฒนมงคล ๗๓ ปี ของพระปัญญานันทมุนี เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์ ซึ่งได้อนุวัตรตามปฏิปทาของหลวงพ่อปัญญานันทภิกขุที่ได้ปรารภเอาวันคล้ายวันเกิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สังคม เช่น สร้างโรงเรียน สร้างศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุชลประทาน พระอุโบสถกลางน้ำให้แก่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนั้นในวันอันเป็นมงคลนี้ จึงได้จัดพิธีเปิดอาคาร "สุคติสถาน" เพื่อให้ทุกท่านได้ร่วมใจกันทำพิธีอันเป็นมงคลนี้ ซึ่งสำเร็จลงได้ด้วยแรงมหากุศลศรัทธาอันยิ่งใหญ่ของชาวพุทธทั้งหลาย สำหรับอาคาร "สุคติสถาน" หรือ บ้านหลังสุดท้ายของผู้วายชนม์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด ๔ ชั้น มีจำนวน ๒ อาคารคือ ด้านหน้าเป็นอาคารรับรองหนึ่งหลัง มีบันไดและบันไดเลื่อนขึ้นลง มีลิฟต์ขึ้นลง ๒ ด้าน มีทางหนีไฟ ห้องนั่งพักรอห้องสุขาและห้องปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ด้านหลังเป็น อาคารสวดพระอภิธรรมอีกหนึ่งหลัง มีลิฟต์ขนของและบันไดหนีไฟ ชั้นที่ ๑ ถึง ๓ มีห้องสวดพระอภิธรรมชั้นละ ๓ ห้อง และชั้นที่ ๔ มีห้องบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจ ๑ ห้อง และห้องสวด ๑ ห้อง รวมมีห้องทั้งหมด ๑๑ ห้อง มีเตาเผาจำนวน ๒ เตา เป็นเตาเผาแบบไร้มลพิษ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านมลภาวะ ส่วนระบบไฟฟ้าได้ติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ เพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งงบประมาณในการก่อสร้างได้รับจากแรงศรัทธาที่ได้ร่วมกันบริจาคเพื่อสร้างทานบารมี ตั้งแต่หนึ่งบาทถึงเกินล้านบาทขึ้นไป จำนวน ๓๐,๓๒๓ ราย

รู้จักกรมชลประทาน

ตราสัญลักษณ์กรมชลประทาน

- ❖ เป็นเครื่องหมายรูปกลมลาย
- ❖ กลางเป็นภาพพระวรุณถือพระขรรค์ ประทับยืนอยู่ในซุ้มเรือนแก้ว (หมายถึงอำนาจ บริหาร อันทรงไว้ซึ่งความสุจริต ยุติธรรมและการตัดสินแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ) เสด็จลีลามาบนหลังพญานาค (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
- ❖ ด้านข้างทั้งสองเป็นภาพพญานาค กำลังพ่นน้ำ (หมายถึงการให้น้ำแก่มนุษยชาติเพื่อใช้ในกิจการต่าง ๆ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์)
- ❖ เบื้องล่างนอกขอบเครื่องหมาย มีอักษรข้อความชื่อ กรมชลประทาน เป็นโค้งรองรับ (ไม่จำกัดสีและขนาด)
- ❖ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติ เครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๑๖๗) ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๔๖ หน้า ๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๔

ค่านิยมองค์กร WATER For ALL

Work Smart : เก่งงาน เก่งคิด หมายถึง ใช้ความรอบรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงกระบวนงานอย่างสม่ำเสมอ สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างทันการณ์

Accountability : รับผิดชอบงาน หมายถึง รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมรับการตรวจสอบ และรับฟังข้อสเนอแนะจากผู้เกี่ยวข้อง

Teamwork & Networking : ร่วมมือร่วมประสาน หมายถึง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างเครือข่ายในการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในงาน

Expertise : เชี่ยวชาญงานที่ทำ หมายถึง ศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมความชำนาญในงานที่รับผิดชอบ จนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ

Responsiveness : นำประโยชน์สู่ประชาชน หมายถึง เต็มใจช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อแก้ปัญหา พร้อมให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม

วิสัยทัศน์

"กรมชลประทานเป็นองค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริการ ภายในปี ๒๕๘๐"

กรมชลประทาน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ติดต่อกรม

กรมชลประทาน สามเสน ๘๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ สายด่วน ๑๔๖๐ ชลประทาน บริการประชาชน ตู้ปณ. ๑๔๖๐ ปณฝ. บางกระบือ เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๑ โทร. ๐๒-๒๔๑-๐๐๒๐ ถึง ๒๙ E-mail : saraban@rid.go.th	
กรมชลประทาน ปากเกร็ด ๒๐๐ หมู่ ๑ ถนนติวานนท์ ตำบลบางตลาด อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร. ๐-๒๕๘๓-๖๐๕๐ ถึง ๖๙ VPN ๔๑๑๒,๗๐๑๑,๗๐๑๒,๗๐๔๑ ถึง ๗๐๔๘ ศูนย์สื่อสารปากเกร็ด โทร. ๐๒-๕๘๓-๘๙๑๑ โทร. ๐๒-๕๘๓-๘๓๔๘	

๑๒๐ ปี กรมชลประทาน

งานชลประทาน เริ่มขึ้นอย่างจริงจังในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูปประเทศด้วยการพัฒนาในทุกด้าน การขุดลอกคลอง เป็นหนึ่งในการพัฒนาที่สำคัญในรัชกาลนี้ ที่มีพระบรมราโชบายเพื่อให้คลองเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้า จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการขุดคลองขึ้นใหม่ในบริเวณทุ่งราบภาคกลางจำนวนมาก แต่คลองที่ขุดขึ้นนั้น ทำหน้าที่เป็นเพียงคลองส่งน้ำเท่านั้น ไม่มีระบบเก็บกักและทดน้ำ ทำให้การทำนาในพื้นที่ยังต้องขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศ ไม่สามารถทำนาได้ตามฤดูกาลในปีที่ฝนแล้ง เมื่อข้าวคือรายได้หลักของประเทศ การพัฒนางานชลประทานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

เจ้าพระยาเทเวศวงศ์วิวัฒน์ ได้ไปตรวจราชการพบว่าทุ่งรังสิตจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือด้านการชลประทานเป็นการด่วน จึงนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาต จ้างนายช่างชลประทานชาวต่างประเทศมาศึกษาพิจารณาและวางระบบชลประทาน จึงได้ว่าจ้างวิศวกรชลประทานชาวเนเธอร์แลนด์ชื่อ นายโฮมัน วันเดอร์ ไฮเด (Mr. J Homan Van Der Heide) มาดำเนินงานชลประทานในประเทศไทย การวางโครงการชลประทานอย่างเป็นระบบ จึงเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสยาม ด้วยประโยชน์อันจะเกิดขึ้นกับประเทศพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง **"กรมคลอง"** และทรงแต่งตั้งเป็นเจ้ากรมคลองคนแรก เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๔๔๕ เพื่อทำหน้าที่ดูแลทำนุบำรุงคลองต่าง ๆ ไม่ให้ตื้นเขิน และทำรายงานเสนอเห็นควรให้สร้างเขื่อนทดน้ำปิดกั้นแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท ภารกิจในยุคเริ่มต้นของกรมคลอง คือ จัดซ่อมคลองที่มีอยู่แล้วให้มีน้ำพอใช้บำรุงการเพราะปลูกและให้เรือแพสัญจรไปมาได้ พร้อมทั้งก่อสร้างประตูระบายน้ำและประตูเรือสัญจรตามต้นและปลายคลองต่างๆ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ช่วยเหลือการทำนาตอน

ปลายฤดู สามารถเก็บรักษาระดับน้ำไว้ในคลอง เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูกได้ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่

ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมกิจการของกรมคลองเก่าจัดตั้งเป็น **"กรมทดน้ำ"** ขึ้นแทนกรมคลอง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๕๗ และทรงแต่งตั้ง นายอาร์ ซี อาร์ วิล สัน เป็นเจ้ากรมทดน้ำ รวมทั้งจัดสร้างโครงการชลประทาน ป่าสักใต้ โครงการสร้างเขื่อนทดน้ำขนาดใหญ่ คือ เขื่อนพระราม ๖ ขึ้นที่ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ ๖๘๐,๐๐๐ ไร่ เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่แห่งแรกในประเทศไทย

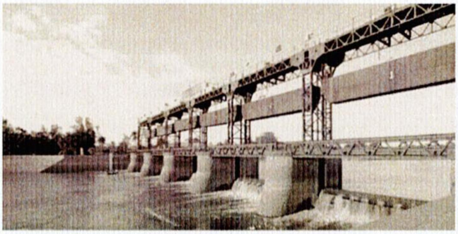

เขื่อนพระราม ๖ ก่อสร้างด้วยหลักวิชาการ ที่ถูกต้องและทันสมัยตามหลักเทคโนโลยีการพัฒนาแหล่งน้ำสมัยใหม่อย่างแท้จริง และนับจากนั้นเป็นต้นมา ได้เริ่มก่อสร้างโครงการชลประทานกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศเป็นการจัดการหาน้ำเพื่อการเกษตร และเพื่อการอุปโภคบริโภค งานก่อสร้างโครงการชลประทานได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อรองรับการขยายตัวทางการผลิต และความต้องการบริโภคภายในประเทศ

ในรัชกาลต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ได้มีพระราชดำริว่า “ทดน้ำ” หมายความแต่เพียงการปิดกั้นลำน้ำ หน้าที่ของกรมทดน้ำ มิได้ปฏิบัติงานอยู่เฉพาะแต่การทดน้ำเพียงอย่างเดียว งานที่กรมทดน้ำปฏิบัติอยู่จริงในขณะนั้นมีทั้งการขุดคลอง การทดน้ำ รวมทั้งการส่งน้ำตามคลองต่าง ๆ อีกทั้งการสูบน้ำเพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูก นอกจากนี้คำภาษาอังกฤษ “IRRIGATION” มุ่งหมายถึงการส่งน้ำด้วยวิธีต่างๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงเปลี่ยนชื่อจาก **“กรมทดน้ำ”** เป็น **“กรมชลประทาน”** เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๔๗๐ โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานการขุดคลอง การทดน้ำ การส่งน้ำ และการสูบน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกอย่างทั่วถึง

“ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๙ ทรงสนพระราชหฤทัย และพระราชทานแนวพระราชดำริในการพัฒนาแหล่งน้ำมาตลอด เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อันเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรก ที่กรมชลประทานสร้างขึ้น จวบจนปัจจุบันมีงานพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ สร้างความกินดีอยู่ดีให้กับราษฎร”

โครงการกรมชลประทาน เป็นการดำเนินการตามแผนงานและรับสนองพระราชดำริ โดยโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ จะเป็นโครงการที่มีการบูรณาการทั้งระบบ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาล เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน โครงการชลประทานขนาดเล็ก ที่จะช่วยบรรเทาทุกข์ของราษฎรได้ ยังป้องกันภัยแล้งและแก้ปัญหาความยากจน ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี แห่งการครองราชย์ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงนำศาสตร์ทั้งด้านวิศวกรรม ภูมิสังคม และสิ่งแวดล้อมมาทรงศึกษาและพระราชทานแนวพระราชดำริอันทรงคุณค่า ให้กรมชลประทานนำไปศึกษาพิจารณาและก่อสร้างโครงการ จนบังเกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำนับพันโครงการ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่พสกนิกรอย่างหาที่สุดมิได้ สร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ และสร้างความอยู่ดีมีสุขให้ประเทศไทยอย่างยั่งยืนตลอดไป

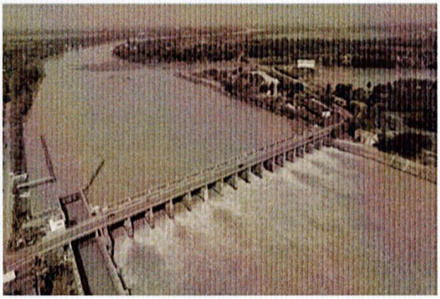

เขื่อนเจ้าพระยา เป็นเขื่อนทดน้ำขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งอยู่ที่บริเวณคุ้งบางกระเบียน หมู่ที่ ๔ ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดเขื่อนเจ้าพระยา เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐

ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระปณิธานแน่วแน่ในการสืบสาน รักษา ต่อยอดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้กระจายครอบคลุมในทุกภูมิภาค จนถึงปัจจุบันมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้วมากกว่า ๓,๕๐๐ โครงการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและเพื่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศชาติโดยรวม

นาม **"กรมชลประทาน"** ซึ่งใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา ๑๒๐ ปีที่ผ่านมา กรมชลประทานได้พัฒนางานกรมชลประทานให้ก้าวหน้ามาโดยลำดับ จากภารกิจในการขุดคลองเมื่อยุคเริ่มต้น มาสู่การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอทั่วถึงและเป็นธรรม ป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ทั้งอุทกภัย ภัยแล้งและน้ำเสีย เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งสนองพระราชดำริโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายไปสู่การเป็น องค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริการ ภายในปี ๒๕๘๐

บริหารจัดการน้ำอย่างอัจฉริยะ

นับตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมาความสำเร็จในการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทานส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการทำงานของ ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operration Center : SWOC) ศูนย์กลางในการติดตามสถานการณ์น้ำแบบทันต่อเหตุการณ์ นอกจากระบบนำเสนอข้อมูลและการสั่งการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวดเร็วทันต่อสถานการณ์ การทำงานของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะจะเริ่มตั้งแต่การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เข้าสู่ฤดูฝน เตรียมความพร้อมและวางแผนการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน จำลองสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๓๕ แห่ง เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำ โดยสถานีโทรมาตรขนาดใหญ่ ๘๕๙ สถานี และสถานีโทรมาตรขนาดเล็ก ๔๐๐ สถานี รวม ๑,๒๕๙ สถานีทั่วประเทศ วิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย เพื่อคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงที่อาจเกิดอุทกภัยน้ำหลากระยะเวลา ๖ เดือนล่วงหน้า ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ ยังสร้างระบบติดตามสถานการณ์น้ำแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรายงานและรับทราบข้อมูลสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่ได้แบบทันที (Real Time) ด้วยแอปพลิเคชั่น SWOC PR

ที่มา : หนังสือ ๑๒๐ ปี กรมชลประทาน
๖ รัชกาล งานของแผ่นดิน

สรุปผลการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกรมชลประทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗

วัดสวนดอก พระอารามหลวง
จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าอาวาส

พระราชรัชมุนี (นิมิต สิขรสุวณฺโณ ป.ธ.๙)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๒,๕๙๘,๘๒๗ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๙.๐๐ น.

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

วัดโพธิสมภรณ์ พระอารามหลวง
จังหวัดอุดรธานี

เจ้าอาวาส

พระอุดมญาณโมลี (จันทร์ศรี จนฺททีโป)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายสุเทพ น้อยไพโรจน์
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๒,๖๙๔,๖๖๔ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๙ น.

สรุปผลการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกรมชลประทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๙

วัดพรหมนิวาสวรวิหาร พระอารามหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เจ้าอาวาส

พระครูสิริพรหมสถิต (บุญรุ่ง สุรจิตฺโต ป.ธ.๕)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายสัญชัย เกตุวรชัย
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๒,๗๙๙,๙๙๙ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๐๙ น.

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

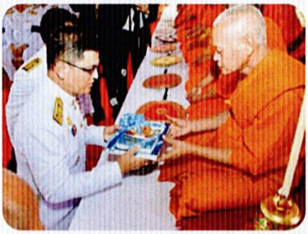

วัดประดู่ พระอารามหลวง
จังหวัดสมุทรสงคราม

เจ้าอาวาส

พระภาวนาวิสุทธิโสภณ (พระมหาสุรศักดิ์ อติสกฺโข)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายสมเกียรติ ประจำวงษ์
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๒,๘๘๖,๔๘๙ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ น.

สรุปผลการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกรมชลประทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑

วัดศรีจันทร์ พระอารามหลวง
จังหวัดขอนแก่น

เจ้าอาวาส

พระเทพพุทธิมุนี (สันติ์ ชุตินฺธโร ป.ธ.๗, ศน.บ., M.A.)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายทองเปลว กองจันทร์
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๔,๐๐๘,๕๕๗.๔๘ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๐.๐๐ น.

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

วัดสัมพันธวงศาราม วรวิหาร
กรุงเทพมหานคร

เจ้าอาวาส

พระราชสารเวที (โกมินทร์ สุภเสโน) (รก.)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายทองเปลว กองจันทร์
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๓,๙๒๗,๓๔๔.๙๑ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ น.

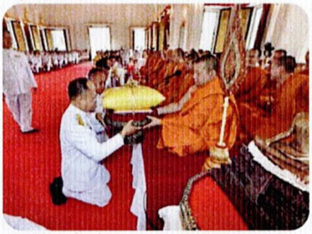

สรุปผลการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกรมชลประทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๓

วัดสะแก พระอารามหลวง
จังหวัดนครราชสีมา

เจ้าอาวาส

พระโสภณปริยัติวิธาน

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายสัญญา แสงพุ่มพงษ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รักษาราชการแทน อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๔,๗๗๔,๙๐๐.๒๙ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น.

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๔

วัดกัลยาณมิตร วรวิหาร
กรุงเทพมหานคร

เจ้าอาวาส

พระพรหมกวี (ประกอบ ธมฺมเสฏฺโฐ)

ประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐิน

นายประพิศ จันทร์มา
อธิบดีกรมชลประทาน

จำนวนเงินถวายพระราชกุศล

๕,๐๓๔,๐๐๐ บาท

วันที่ถวายผ้าพระกฐิน

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๔.๐๐ น.

คำสั่งกรมชลประทาน

ที่ ข ๕๐๐/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕

ด้วยกรมชลประทานได้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕ โดยกำหนดจะนำผ้าพระกฐินพระราชทานไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในวันอาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ น.

เพื่อให้การดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษา

๑. อธิบดีกรมชลประทาน
๒. รองอธิบดีฝ่ายก่อสร้าง
๓. รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา
๔. รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ

คณะกรรมการ

๑. รองอธิบดีฝ่ายบริหาร	ประธานกรรมการ
๒. เลขานุการกรม	รองประธานกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๑๑	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองการเงินและบัญชี	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการเครื่องจักรกล	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการส่วนช่วยอำนวยการและประสานราชการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และเลขานุการ
๙. หัวหน้าฝ่ายประสานราชการ ส่วนช่วยอำนวยการและประสานราชการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. หัวหน้าฝ่ายช่วยอำนวยการ ส่วนช่วยอำนวยการและประสานราชการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๑๑. นางรัตนา ...

๑๑. นางรัตนา เหล็งขยัน นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายทวีศักดิ์ ปานเพ็ชร นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นางสาวชนกพร ไชยสว่าง นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

<u>อำนาจหน้าที่</u>

๑. พิจารณากรอบ แนวทางการดำเนินการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามความจำเป็น

๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายประพิศ จันทร์มา)

อธิบดีกรมชลประทาน

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ที่ปรึกษา

นายประพิศ จันทร์มา	อธิบดีกรมชลประทาน
นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล	รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา
นายชูชาติ รักจิตร	รองอธิบดีฝ่ายก่อสร้าง
นายสุริยพล นุชอนงค์	รองอธิบดีฝ่ายบริหาร

บรรณาธิการบริหาร

นายบุรีรัตน์ วงศ์บุรี	เลขานุการกรม

กองบรรณาธิการ

นางภนิดารัสมิ์ เกษสุขสมวงษ์	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขานุการกรม
นางวิไลลักษณ์ วันทอง	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม
นางรัตนา เหล็งขยัน	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม
นางสาวชนกพร ไชยสว่าง	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม

รวบรวม/เรียบเรียง

นายทวีศักดิ์ ปานเพ็ชร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม

ออกแบบปก

นายทวีศักดิ์ ปานเพ็ชร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์กรมชลประทาน ส่วนการพิมพ์ สำนักงานเลขานุการกรม
กรมชลประทาน ๘๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๘๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๓๑-๐๐๒๐ ถึง ๒๙ สายด่วน ๑๔๖๐

www.rid.go.th www.facebook.com/Kromchon